

ОПЕРАТИВНИЙ ПРОГНОЗ РЕНТАБЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ

О.І.Підтереба, кандидат біологічних наук

С.Ю.Смислов, науковий співробітник

Інститут свинарства ім.А.В.Квасницького УААН

Для проведення оперативного прогнозу ефективного ведення галузі свинарства створено алгоритм, що дає можливість у короткий термін провести необхідні розрахунки роботи новостворюваних чи функціонуючих підприємств різних розмірів і форм власності.

Для проведения оперативного прогноза прибыльного ведения отрасли свиноводства создан алгоритм, который даёт возможность быстро провести необходимые расчеты работы создаваемых или функционирующих предприятий различных размеров и форм собственности.

Постановка проблеми. Свинарство — національна галузь сільськогосподарського виробництва в Україні, але у ній за останні роки відбувся істотний спад. Відродження галузі свинарства та подальше прибуткове її ведення дозволить забезпечити потреби населення повноцінними продуктами харчування і бути додатковим джерелом валютних надходжень у державний бюджет. Це можливо здійснити за умови значного вливання інвестиційних коштів та наукового обґрунтування параметрів прибуткового ведення галузі.

Для залучення коштів у свинарство виникає потреба у створенні інвестиційних проектів вирощування і реалізації свиней, які б давали чітку відповідь на питання рентабельного ведення галузі. Нестабільність та диспаритет цін на сільськогосподарську і промислову продукцію в умовах ринку вимагає постійного оперативного прогнозування можливості одержання прибуткової свинини. При створенні програмних засобів, які дають можливість оптимізувати розрахунки з пошуку варіантів рентабельного ведення свинарства нами було використано відповідні посібники [1, 2,3, 4, 5], нормативні дані яких лягли в основу розрахунків.

Завдання дослідження. Предметом досліджень було вивчення можливостей ефективного виробництва свинини при застосуванні різних технологій. Об'єктом досліджень виступали технологічні

процеси виробництва свинини. Алгоритм і програмний засіб технологічно-економічного прогнозу ефективної роботи свинарського підприємства були створені в операційному середовищі Borland Pascal-7.0.

Особливостями підходу при виконанні поставленої задачі були:

- швидке і якісне прогнозування виробничих витрат при виробництві свинини;
- оперативне прийняття управлінських рішень по оптимізації операційних витрат пов'язаних з виробничими процесами;
- декореляція сукупних витрат на декілька складових (технологічну, зоотехнічну, економічну);
- зменшення питомих витрат та підвищення прибутковості виробництва свинини.

Результати дослідження. При веденні господарської діяльності в умовах нестабільності цін на корми, енергоносії, вирощену товарну і племінну продукцію виникла необхідність мати можливість проводити оперативні розрахунки, що дозволяли б швидко зробити прогноз щодо ефективного ведення господарства, а у випадку потреби змінювати технологічні параметри таким чином, щоб виробництво свинини зі збиткового ставало прибутковим.

У зв'язку з цим була проаналізована діяльність господарств, що працюють у режимі репродуктора і закінченого циклу виробництва з питань продуктивності тварин згідно з вимогами Інструкції з бонітування свиней [3], вивчено основні статті операційних витрат по вирощуванню свинарської продукції, а також одержання виручки і прибутку від реалізації продукції [6, 7]. Беручи за основу існуючі технологічні норми і нормативи [1], зоотехнічні вимоги і стандарти, а також організаційно-економічні передумови, були створені програмні засоби, що дозволяють протягом короткого часу, вводячи бажані зоотехнічні, виробничі й економічні показники розрахувати можливу економічну доцільність обраного виробничого режиму або знайти оптимальний варіант виробництва рентабельної свинини.

Для розрахунків було взято показники:

зоотехнічні — поголів'я тварин; середньодобові прирости маси; багатоплідність; технологічний відхід і ін.;

виробничі — кількість вирощених і реалізованих відлучених поросят; реалізація племінної продукції; реалізація товарного поголів'я живою масою або на забій з розділенням на м'ясо, сало і субпродукти;

економічні — вартість покупки тварин, собівартість чи вартість кормових інгредієнтів; ціни на електроенергію, ветпрепарати тощо; вартість закупленого устаткування, оренди і реконструкції приміщень.

Програма дозволяє зробити прогноз роботи як для новостворюваного, так і скорегувати подальшу ефективну роботу функціонуючого свинарського господарства.

Розрахунки проводяться для господарств, що працюють на покупних комбікормах, на покупних інгредієнтах для виготовлення кормосумішей чи кормах власного виробництва (з розрахунком посівних площ, а також необхідним набором кормових культур і їхньою собівартістю) [2, 4, 5, 7].

Отримані результати дозволяють простежити за поточними змінами операційних витрат і отриманням виручки від реалізації на кожному етапі технологічного процесу. Розраховується: кількість тварин, їх маса й оціночна вартість; кількість станкомісць для кожної групи і загальна необхідна станкоплоща; потреба в кормах, водопостачанні, електроенергії і ін. Наприкінці розрахунків зводиться баланс витрат і доходів за весь період, розраховується економічна ефективність, показується рентабельність і окупність вкладених коштів.

Висновки. Розрахунки за створеним алгоритмом дозволяють в короткий термін провести розрахунки ефективності роботи свинарських господарств за заданими параметрами і можуть бути використані при складанні бізнес-планів для підприємств по вирощуванню порослят, виробництву і реалізації племінної або товарної свинарської продукції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Відомчі норми технологічного проектування. Свинарські підприємства. ВНТП СГП-46-2.95.- К., 1995. – 40 с.
2. Довідник поживності кормів. За ред. М.М.Карпуся. – К.: Урожай, 1988.- С.66-184.
3. Інструкція з бонітування свиней. – К.: 2003.- 64 с.
4. Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных. Под.ред. А.П.Калашникова. – М.: Агропромиздат, 1980.- С. 42-156.
5. Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных. Под.ред. М.Т.Ноздрина. – М.: Агропромиздат, 1985.- 352 с.
6. Облік в сільськогосподарських підприємствах за національними стандартами / Посібник. – К., 2000.- 218 с.
7. Планування, облік і калькулювання собівартості продукції сільськогосподарських підприємств. – Полтава, 2001.- 62 с.